

Profesní etika

Oznamovací povinnost

Mgr. Danka Ciešlar

Mlčenlivost zákonem uložená nebo uznaná

Pro různé profese, například:

- Ve zdravotnictví
- Státních službách
- Záchranných složkách
- Sociálních službách

Z hlediska trestního zákoníku
(40/2009 Sb., § 367 a § 368)

Z hlediska zákona o sociálně právní
ochraně dětí (359/1999 Sb.)

Z hlediska trestního zákoníku
(40/2009 Sb., § 367 a § 368)

Z hlediska trestního zákoníku (40/2009 Sb., § 367 a § 368)

má každý občan povinnost:

OZNÁMIT trestné činy, které
BYLY SPÁCHÁNY V MINULOSTI

a PŘEKAZIT trestné činy, které
SE PŘIPRAVUJÍ ČI PÁCHAJÍ

NEPŘEKAŽENÍ trestného činu (§ 367 trestního zákoníku)

Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný

PŘIPRAVUJE nebo PÁCHÁ trestný čin....

- Vražda (§ 140) a zabití (§ 141)
- těžké ublížení na zdraví (§ 145)
- mučení a jiné nelidské a kruté zacházení (§ 149)
- nedovolené přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy (§ 159)
- neoprávněné odebrání tkání a orgánů (§ 164)
- neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 180 odst. 4
- pohlavní zneužití (§ 187) a znásilnění (§ 185)
- týrání svěřené osoby (§ 198)
- obecné ohrožení (§ 272)

NEPŘEKAŽENÍ trestného činu (§ 367 trestního zákona)

- nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283)
- Podplacení (§ 332) a přijetí úplatku (§ 331).....

.....a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

Překazít trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému.

Oznamovací povinnost

§ 368 trestního zákoníku: **NEOZNÁMENÍ trestného činu**

Kdo se hodnověrným způsobem doví, že jiný **SPÁCHAL** trestný čin

- vraždy, těžkého ublížení na zdraví, mučení...
- zneužití dítěte pro výrobu pornografie
- neoprávněného nakládání s osobními údaji
- obecného ohrožení
- týrání svěřené osoby

.....a takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu bude potrestán odnětím svobody až na 3 léta...

Hodnověrná vědomost

V souladu s judikaturou Nejvyššího soudu je nutné vyžadovat, aby hodnověrná vědomost pachatele trestného činu neoznámění trestného činu (týká se i nepřekažení trestného činu) zahrnovala všechny okolnosti činu jiného, které jsou rozhodné pro to, aby tento čin byl trestným činem, jehož se týká oznamovací povinnost.

Nelze proto požadovat splnění oznamovací povinnosti v případě, že osoba získá pouze neurčité informace či náznaky.

Oznamovací povinnost NEMÁ

- ten, kdo by oznámením sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.
- advokát v souvislosti s výkonem advokacie
- ani duchovní registrované církve v rámci zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství.

Pohlavní zneužití dítěte a znásilnění

<http://www.zdravotnicke-pravo.cz/0007-znasilneni-a-pohlavni-zneuziti-ditete-hlasit-ci-nehlasit>

<https://www.policie.cz/clanek/zajimava-temata-pohlavni-zneuziti.aspx>

Oznamovací (signalizační) povinnost

Z hlediska zákona o sociálně právní ochraně
dětí (359/1999 Sb.)

Zákon o sociálně právní ochraně dětí (359/1999 Sb.)

Hlava I, § 10, část (4)

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6.

Dítě podle § 6

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

a) JEJICHŽ RODIČE

1. zemřeli,
2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti,
3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;

Dítě podle § 6

b) které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;

c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití

Dítě podle § 6

- d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;
- f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;

Dítě podle § 6

- g) které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
 - h) které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;
- pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

Neoprávněné nakládání s osobními údaji

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně zveřejní, sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje, které byly o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné moci, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Neoprávněné nakládání s osobními údaji

(2) Stejně bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají.

Co jsou osobní údaje?

- Informace o soukromí osob, jejich zálibách, vlastnostech, názorech, majetkových poměrech, vztahu k jiným lidem, zdravotním stavu, stylu života.
- Jejich propojením je možné získat obrázek o konkrétní osobě – kdo je a jak žije.
- Osobním údajem je jakákoli informace týkající se konkrétní osoby.

Kategorie osobních údajů

- adresní a identifikační údaje
- citlivé údaje
- popisné údaje
- údaje o jiné osobě

Adresní a identifikační údaje

- jméno, příjmení, datum a místo narození,
- rodinný stav,
- rodné číslo,
- státní příslušnost,
- adresa trvalého bydliště,
- telefonní spojení domů, do zaměstnání apod.)

Citlivé údaje

- údaje vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu,
- členství v odborových organizacích,
- odsouzení za trestný čin,
- sexuálním životě,
- genetickém údaji,
- politických postojích, náboženství a filosofickém přesvědčení,
- zdravotním stavu nebo biometrickém údaji

Popisné údaje....jsou např.

- vzdělání, znalost cizích jazyků, odborné znalosti a dovednosti,
- počet dětí,
- obrazový záznam z kamerového systému,
- vojenská služba,
- předchozí zaměstnání,
- zdravotní pojišťovna,
- mzda,
- číslo cestovního dokladu, bankovní spojení apod.)

Údaje o jiné osobě...např.

- adresní a identifikační údaje člena rodiny,
- manžel/manželka,
- dítě apod.